

АКТУАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ І ПЕРСПЕКТИВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ*

Монографію "Оптова торгівля в Україні" підготовлено колективом авторів Київського національного торговельно-економічного університету: А. А. Мазаракі, Г. М. Богославець, О. М. Трубей, А. М. Носуліч за редакцією доктора економічних наук А. А. Мазаракі.

Сучасні тенденції глобалізації товарних ринків й інтенсифікації товарно-грошових відносин у сфері обігу товарів і послуг суттєво ускладнюють функції торгівлі та об'єктивно активізують пошуки нових концептуальних підходів до ефективної організації економічного обороту. У зв'язку з цим особливого значення набуває використання переваг інституту оптового торговельного посередництва у забезпеченні ефективного обміну й освоєння віддалених ринків збуту.

Слабка розробленість теоретичних положень, невизначеність методичних підходів до розвитку і використання потенціалу підприємств оптової торгівлі на ринку споживчих товарів України, накопичення негативних явищ і тенденцій в цьому сегменті торгівлі обумовлює об'єктивну необхідність проведення фундаментальних наукових досліджень. У такому контексті тема цієї монографії є досить актуальною, а необхідність її розробки беззаперечною.

Наукові положення монографії мають високий рівень обґрунтованості і вірогідності, оскільки ґрунтуються на сучасних теоріях, методичних підходах і вивірених наукових методах.

Теоретичний аналіз функціонування оптової торгівлі у ринковій системі господарювання, проведений у першому розділі, дозволив авторам розкрити сутнісну характеристику оптового торговельного посередництва як багатоаспектного і складного організаційно-правового та економічного явища, суть якого полягає в опосередкуванні відносин між суб'єктами товарного ринку і погодженні їх економічних інтересів у процесі товарно-грошового обміну. Науково обґрунтованими представляються сформульовані у монографії функції оптових торговельних посередників та ознаки їх розмежування і класифікації, що дає змогу не тільки ідентифікувати типи і види оптових торговельних підприємств, але й визначати їх місце на різних стадіях обігу товарів та послуг і довести об'єктивну необхідність та доцільність їх використання.

У другому розділі монографії з позицій сучасних теорій обґрунтовано науково-методичні засади формування системи загальних і часткових показників розвитку суб'єктів оптової тор-

---

* *Оптова торгівля в Україні* : монографія / А. А. Мазаракі, Г. М. Богославець, О. М. Трубей, А. М. Носуліч ; за ред. А.А. Мазаракі. — Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. — 208 с.

гівлі. Структурно така система складається з п'яти підсистем, з яких одна кількісного змісту, а інші характеризують товарний, матеріально-технічний, трудовий потенціал, а також обсяги діяльності. При цьому система не тільки комплексна, але й адаптована під сучасні види аналізу. Такий методологічний підхід до побудови системи показників має практичну цінність при оцінці стану розвитку інфраструктури споживчого ринку. Особливий науковий інтерес становлять методичні положення щодо доцільності залучення посередників для забезпечення взаємодії товаровиробників і роздрібних торговців у процесі закупівельно-збутової діяльності за критерієм економічного ефекту від надання посередницьких послуг.

У третьому розділі з достатньою повнотою представлено діагностику сфери оптового торговельного посередництва, де проаналізовано динаміку розвитку суб'єктів оптової торгівлі, обсягів їх діяльності, зміни потенціалу в умовах стабільної діяльності, а також в кризові роки. Результати всебічного аналізу фінансово-економічних показників діяльності оптових підприємств на споживчому ринку України дозволили дійти висновку про проблемність ділових відносин ринкових суб'єктів з оптовими посередницькими структурами і підтвердити загальну тенденцію зниження ефективності цього

виду економічної діяльності. Все це суттєво стримує активізацію діяльності суб'єктів оптової торгівлі, тому обґрунтовані у четвертому розділі монографії рекомендації щодо створення дієвих економічних механізмів і стимулів, впорядкування організаційної структури, формування правової бази, посилення системи державного регулювання слід вважати своєчасними і цінними для практики.

Заслуговує на увагу запропонована в цій праці система показників визначення конкурентоспроможності торговельно-посередницьких суб'єктів у трьох вимірах: оцінки споживачами, власної діагностики і порівняльного методу. Наведена система показників дозволить об'єктивно виявити і оцінювати рівень та тенденції конкурентоспроможності оптових посередників.

Монографія, що виконана на високому науково-теоретичному рівні, містить нові теоретико-методологічні підходи до вирішення актуальної і масштабної проблеми наукового обґрунтування, розробки теоретичних і прикладних засад розвитку та ефективного використання потенціалу оптової торговельної галузі на споживчому ринку України.

*Анопій В. В.,
д. е. н., професор,
завідувач кафедри комерційної
діяльності і підприємництва
Львівської комерційної академії*